

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Evou Lukotkovou v právní věci žalobkyně: **V. B.**, bytem, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížova 25, 225 08 Praha 5, o starobní důchod, o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu,

t a k t o :

- I. Žaloba **s e z a m í t á .**
- II. Žádnému z účastníků se nepřiznává náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Procesní situace:

Rozhodnutím žalované ze dne 25. 10. 2011, č.j. byl zvýšen žalobkyni ode dne 8. 6. 2006 starobní důchod podle § 56 odst. 1 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění v e znění pozdějších předpisů a s přihlédnutím k článku 46 odst. 1 nařízení Rady (EHS) č. 1408/71 a počínaje od 1. 5. 2010 a s přihlédnutím k nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 a k nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009.

Žalobkyně proti rozhodnutí podala námitky ze dne 21. 4. 2011, které byly doručeny žalované dne 24. 11. 2011.

Rozhodnutím žalované ze dne 20. 12. 2011 č.j. byly námitky zamítnuty a rozhodnutí ČSSZ ze dne 25. 10. 2011 č.j. bylo potvrzeno.

II.

Shrnutí základních argumentů uvedených v žalobě ze dne 30. 12. 2011, doplnění žaloby ze dne 5. 1. 2012, vyjádření žalované ze dne 18. 1. 2012 a replika žalobkyně ze dne 6. 2. 2012:

V žalobě a jejím doplnění nesouhlasila žalobkyně se způsobem stanovení výše důchodů, předložila vlastní výpočet důchodové dávky, dle které výše jejího důchodu by měla činit základní výměru 1.470,- Kč a procentní výměru 5.522,- Kč, celkem tedy 6.992,- Kč měsíčně.

Žalovaná v písemném vyjádření v návaznosti na obsah spisové dokumentace uvedla, že rozhodnutím ze dne 11. 5. 2007 byl žalobkyni přiznán ode dne 8. 6. 2006 starobní důchod ve výši 5.972,- Kč měsíčně, podle § 29 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb. a podle článku 46 odst. 1 nařízení Rady (EHS) č. 1408/71. V českém důchodovém systému získala dobu pojištění v rozsahu 10694 dnů, po snížení náhradní doby pojištění na 80% 10.629 dnů, tj. 29 roků a 44 dnů pojištění (doby zabezpečení získané na území ČSFR před 1. 1. 1993 se ve smyslu čl. 20 Smlouvy mezi Českou republikou a Slovenskou republikou o sociálním zabezpečení považují za doby pojištění České republiky). Doba pojištění potřebná pro nárok na starobní důchod podle § 29 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb. v platném znění tedy byla splněna i bez přihlédnutí k dobám pojištění získaným podle právních předpisů jiných členských států. Vzhledem k tomu, že výše plného starobního důchodu stanovená výlučně podle českých právních předpisů bez přihlédnutí ke slovenským dobám pojištění, by k datu přiznání důchodu činila pouze 5.187,- Kč měsíčně, byl žalobkyni přiznán starobní důchod v dílčí výši 5.972,- Kč měsíčně. Žaloba uplatněná proti rozhodnutí ze dne 011. 5. 2007 byla zamítnuta rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 28. 1. 2009, č.j. 34 Cad 167/2008-17.

Na základě dodatečně započtené slovenské doby pojištění získané v období od 6. 1. 2004 do 7. 6. 2006 byl proveden nový výpočet dílčího důchodu podle čl. 46 odst. 2 nařízení Rady (EHS) č. 1408/71. Výpočet dílčího starobního důchodu s přihlédnutím k dobám pojištění získaným ve Slovenské republice byl proveden podle čl. 46 odst. 2 nařízení Rady (EHS) č. 1408/71 způsobem, který blíže rozvedla žalovaná v písemném vyjádření, které bylo žalobkyni následně poté doručeno. Celková výše dílčího starobního důchodu činila 6.479,- Kč měsíčně.

Dodatečný zápočet doby pojištění získané ve Slovenské republice v období od 6. 1. 2004 do 7. 6. 2006 pro výši dílčího starobního důchodu nemá vliv na výši plného českého starobního důchodu, která se stanoví výlučně podle českých právních předpisů bez přihlédnutí ke slovenské době pojištění. Doba pojištění zhodnocená pro výši tohoto důchodu, tedy nadále činí 29 roků a 44 dní, přičemž při stanovení osobního vyměřovacího základu nelze při tomto druhu výpočtu přihlédnout k průměrným indexovaným výdělkům stanoveným v souladu s čl. 47 odst. 1 písm. d) nařízení Rady (EHS) č. 1407/81, neboť se jedná o výpočet důchodu výlučně podle českých právních předpisů. V úhrnu ročních vyměřovacích základů žalobkyně za rozhodné období 1986 až 2005, který činí částku 1.724.953,- Kč jsou tedy pro účely výpočtu dílčího důchodu zahrnuty pouze roční vyměřovací základy získané v České republice

a v ČSFR v jednotlivých letech rozhodného období, vynásobené koeficientem nárůstu všeobecného vyměřovacího základu pro příslušný kalendářní rok. Vzhledem k tomu, že pro výši tohoto důchodu lze naproti tomu podle právních předpisů účinných před 1. 1. 1996 vyloučit z rozhodného období dobu pojištění získanou ve Slovenské republice do 31. 12. 1995 a zvýšil se počet vyloučených dob na 1163 dnů. Osobní vyměřovací základ důchodu pak v souladu s § 16 a § 18 zákona č. 155/1995 Sb. činí za rozhodné období 1986 až 2005 částku 8.543,- Kč, stanovenou jako součin koeficientu 30,4167 a podílu úhrnu ročních vyměřovacích základů za rozhodné období a počtu kalendářních dnů připadajících na rozhodné období sníženého o vyloučené doby. Tento osobní vyměřovací základ nepřesahuje částku 9.100,- Kč, a proto nepodléhá redukci podle § 15 citovaného zákona. Částka 8.543,- Kč je tedy výpočtovým základem pro stanovení procentní výměry starobního dílčího tzv. sólo důchodu žalobkyně. Za 29 roků pojištění činí procentní výměra 43,5 % výpočtového základu (29 x 1,5 %), tedy 43,5 % z částky 8.543,- Kč, tj. 3.717,- Kč. Celkovou výši starobního sólo důchodu vypočteného podle českých právních předpisů k datu přiznání tj. ke dni 8. 6. 2006 pak tvoří součet základní výměry a procentní výměry 5.187,- Kč měsíčně. Žalovaná uvedla, že v odůvodnění napadeného rozhodnutí o námitkách byla nedopatřením uvedena chybná částka sólo důchodu z neaktuálního pracovního výpočtu; správná výše je uvedena v rozhodnutí ze dne 11. 5. 2007. Starobní důchod žalobkyně k datu 8. 6. 2006 stanovený podle čl. 46 odst. 2 nařízení Rady (EHS) č. 1408/71 činí celkem 6.479,- Kč měsíčně a je tedy vyšší než starobní důchod vypočtený výlučně podle českých právních předpisů bez přihlédnutí k době pojištění získané ve Slovenské republice, který by k datu 8. 6. 2006 činil pouze 5.187,- Kč měsíčně. Žalovaná z výše uvedených důvodů navrhla zamítnutí žaloby podle § 78 odst. 7 zákona č. 150, 202 Sb., soudního řádu správního.

Žalovaná v replice provedla vlastní výpočet důchodové dávky, sice tak, že základní výměra činí 1.470,- Kč, procentní výměra by měla činit 5.522,- Kč, takže celková výše důchodu by měla být určena částkou 6.992,- Kč měsíčně.

III.

Shrnutí obsahů dávkového spisu:

Žádost o starobní důchod podala žalobkyně dne 31. 7. 2006 u Sociální poist'ovny Bratislava s požadavkem jeho přiznání ode dne 8. 6. 2006. Ve spise jsou založená rozhodnutí o dávce, a to Sociální poist'ovny Bratislava ze dne 22. 2. 2007, č., 30. 11. 2010, jímž byl žalobkyni přiznán od 1. 5. 2010 nárok na starobní důchod v částce 67,30 EUR měsíčně.

Rozhodnutím ČSSZ ze dne 16. 1. 2007 č. j. byl přiznán důchod od 8. 6. 2006 v částce 4.624,- Kč měsíčně, od ledna 2007 4.901,- Kč měsíčně. Rozhodnutím ze dne 11. 5. 2007 byl přiznán důchod ve výši 5.972,- Kč měsíčně a rozhodnutím ze dne 25. 10. 2011 v částce 6.479,- Kč měsíčně ode dne 8. 6. 2006, poté od ledna 2007 ve výši 6.855,- Kč měsíčně, od ledna 2008 ve výši 7.118,- Kč, od srpna 2008 ve výši 7.439,- Kč měsíčně, od ledna 2009 ve výši 7.701,- Kč měsíčně a od ledna 2011 ve výši 7.985,- Kč měsíčně.

Ve spise se dále nachází tiskopis E205 SK, tzv. potvrzení o historii pojištění ve Slovenské republice, z něhož se zjišťuje, že v období od 1. 1. 1993 do 31. 12. 2010 měla žalobkyně vykázáno 6574 dní zaměstnání. Rozhodnutím Sociální poistovny ze dne 7. 3. 2011 byl žalobkyni zvýšen starobní důchod od 1. ledna 2011 na částku 101,80 EUR měsíčně.

Proti rozhodnutí ČSSZ ze dne 25. 10. 2011 podala žalobkyně námitky ze dne 21. 4. 2011 doručeny žalované dne 24. 11. 2011, v níž vyjádřila nesouhlas s provedením nového výpočtu svého starobního důchodu.

IV.

Shrnutí podstatných skutečností, právních úvah a právního názoru Krajského soudu v Brně:

Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s.ř.s.“), osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 s.ř.s.), žaloba je přípustná (§ 65, § 68 a § 70 s.ř.s.).

Rozsah přezkumu soudu byl ve vztahu k napadenému rozhodnutí žalované podle § 75 odst. 2 věty první s.ř.s. vymezen v žalobě uplatněnými žalobními body, sice nesouhlasem žalobkyně s výpočtem výše starobního důchodu.

Soud ve věci rozhodl bez nařízení jednání za splnění zákonných podmínek dle § 51 odst. 1 s.ř.s.

Žaloba není důvodná.

Krajský soud v Brně posoudil důvodnost žaloby z hlediska platných českých právních předpisů, nařízení Rady (EHS) č. 1408/71 a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 a č. 987/2009. Ode dne 1. 5. 2004, tj. od vstupu ČR a SR do Evropské unie je oblast úpravy právních vztahů týkajících se sociálního zabezpečení mezi uvedenými státy koordinována citovaným nařízením Rady (EHS) č. 1408/71 o aplikaci soustav sociálního zabezpečení na osoby zaměstnané, samostatně výdělečně činné a jejich rodinné příslušníky pohybující se v rámci Společenství a od 1. 5. 2010 Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004, o koordinaci systému sociálního zabezpečení. Koordinační nařízení Evropských Společenství (Evropského parlamentu a Rady) o sociálním zabezpečení nenahrazují však vnitrostátní zákonodárství jednotlivých členských států. K věci samotné je pak třeba uvést, že k povaze zákoníku se ve své judikatuře vyjádřil i NSS již dříve, a to v tom smyslu, že Evropský zákoník sociálního zabezpečení stanoví úroveň dávek nikoliv pro jednotlivé případy, nýbrž pro určité typické „průměrné příjemce“, a proto není přímo použitelnou právní normou, kterou by soud mohl přímo aplikovat. Zákoník tedy sám o sobě „nepředstavuje smlouvu, ze které by mohla pojištěncům vzniknout přímo práva.“ Tato musejí být zakotvena ve vnitrostátních normách. Vnitrostátní zákonodárství má pak zajistit, aby „cíle stanovených v zákoníku bylo v průměru dosaženo“ (viz rozsudek NSS ze dne 24. 10. 2007, č.j. 6 Ads 22/2006-73, www.nssoud.cz). Každý jednotlivý stát si tedy zachovává svůj vlastní sociální systém včetně vnitrostátních předpisů upravujících vznik nároku na dávky důchodového pojištění (potřebná doba pojištění, věk pro odchod do důchodu, výpočet dávky,

atd.). Jinými slovy dosažením důchodového věku a získání potřebné doby pojištění v jednom z členských států tedy samo o sobě nezakládá nárok na důchod v jiném členském státě, taktéž jako výše důchodu získaná v jednom z členských států nezakládá nárok na stanovení výše důchodu v jiném členském státě téže výši nebo stejným způsobem, jelikož v každém jednotlivém členském státě se vznik nároku na důchod a stanovení jeho výše řídí vnitrostátními právními předpisy. Je nutno od sebe odlišovat otázku aplikační přednosti mezinárodní smlouvy před vnitrostátním předpisem na straně jedné a přímou aplikovatelností takové smlouvy na straně druhé. Aplikační přednost vyplývá z čl. 10 Ústavy a týká se případu, kdy hrozí či nastane kolize normy vnitrostátní s normou (smlouvou) mezinárodní. Od této situace je však třeba odlišovat otázku přímé aplikovatelnosti, která se odvíjí výlučně od povahy mezinárodního předpisu či smlouvy. Zde se již neřeší, zda má či nemá mezinárodní norma přednost před zákonem, nýbrž zda lze či nelze její obsah aplikovat přímo, jinými slovy, zda jsou její ustanovení natolik konkrétní, jasná, určitelná, že z nich lze dovodit obsah jednotlivého práva či povinnosti a tyto adresátu normy na národní úrovni přiznat, respektive je na něm vynutit.

Podle § 29 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění ve znění pozdějších předpisů má pojištěnec nárok na starobní důchod, jestliže získal dobu pojištění nejméně za

- a) 25 let a dosáhl aspoň věku potřebného pro vznik nároku na starobní důchod, nebo
- b) 15 let a dosáhl aspoň 65 let věku, pokud nesplnil podmínky podle písm. a).

Žalobkyně uplatnila žádost o přiznání starobního důchodu ode dne 8. 6. 2006, ke dni jeho přiznání získala celkem 29 roků pojištění a věku potřebného pro vznik nároku na dávku, tj. 58 roků a 8 měsíců.

Výpočet starobního důchodu byl proveden na základě českých právních předpisů s přihlédnutím k českým dobám pojištění a konstrukce výpočtu starobního důchodu byla podrobně popsána v odůvodnění napadeného rozhodnutí v souladu s § 15, § 16, § 18 odst. 1 a 4, § 34 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. v platném znění s přihlédnutím k čl. 46 odst. 1, odst. 2, čl. 47 odst. 1 písm. d) nařízení Rady (EHS), č. 1408/71. Postup i způsob výpočtu byl dále blíže specifikován i v písemném vyjádření žalované ze dne 18. 1. 2012 a soud v plném rozsahu na něj odkazuje a s jeho závěry, dle kterých celková výše starobního důchodu byla stanovena ve výši 6.479,- Kč měsíčně, se plně ztotožňuje. Z obsahu správního spisu bylo zjištěno, že rozhodnutím ze dne 11. 5. 2007 byl žalobkyni přiznán od 8. 6. 2006 starobní důchod ve výši 5.972,- Kč měsíčně s tím, že v českém důchodovém systému získala dobu pojištění v rozsahu 10694 dní po snížení náhradní doby pojištění na 80 % 10629 dnů, tj. 29 roků a 44 dnů pojištění. Vzhledem k tomu, že výše plného starobního důchodu stanovená výlučně podle českých právních předpisů bez přihlédnutí ke slovenským dobám pojištění by k datu přiznání důchodu činila pouze 5.187,- Kč měsíčně, byl jí přiznán starobní důchod v dílčí výši 5.972,- Kč měsíčně. Na základě dodatečně započtené slovenské doby pojištění získané v období od 6. 1. 2004 do 7. 6. 2006 byl proveden nový výpočet dílčího důchodu podle čl. 46 odst. 2 nařízení Rady (EHS) č. 1408/71. Výpočet dílčího starobního důchodu s přihlédnutím k dobám pojištění získaným ve Slovenské republice byl podrobně popsán v písemném vyjádření žalované ze dne 18. 1. 2012. Kontrolou učiněnou soudem bylo zjištěno, že úhrn ročních vyměřovacích základů žalobkyně za rozhodné období 1986 až 2005 činí 5.015.473,- Kč, počet vyloučených dob činí 68 dní. Osobní vyměřovací základ byl stanoven v částce 21.080,- Kč, na základě provedené redukce byla vyčíslena částka 12.694,-

Kč, která je výpočtovým základem pro stanovení teoretické procentní výměry starobního důchodu. V českém a slovenském důchodovém systému získala žalobkyně celkem 15600 dnů pojištění, po snížení náhradní doby pojištění na 80 % činí celková doba pojištění 15535 dnů, tj. 42 roků a 205 dnů. Za 42 roků pojištění činí teoretická výše procentní výměry starobního důchodu 63 % výpočtového základu ($42 \times 1,5$), tedy 63 % z částky 12.694,- Kč, tj. 7.998,- Kč. Ve smyslu čl. 46 odst. 2 nařízení Rady (EHS), č. 1408/71 se základní a procentní výměra starobního důchodu dílí na částku odpovídající poměru délky dob pojištění získaných podle českých právních předpisů v celkové době pojištění získané ve všech členských státech, sice základní výměra na částku 1.006,- Kč, procentní výměra na částku 5.473,- Kč. Celkovou výši dílčího starobního důchodu vypočteného dle čl. 46 odst. 2 nařízení Rady (EHS) č. 1408/71 k datu přiznání důchodu, tj. ke dni 8. 6. 2006 tak činí celkem 6.479,- Kč měsíčně jak uvedeno shora.

Nutno přisvědčit argumentaci žalované, že dodatečný zápočet doby pojištění získané ve Slovenské republice v období od 6. 1. 2004 do 7. 6. 2006 pro výši dílčího starobního důchodu nemá vliv na výši plného českého starobního důchodu, neboť tento se stanoví výlučně podle českých právních předpisů bez přihlédnutí ke slovenské době pojištění. Doba pojištění zhodnocená pro výši tzv. sólo důchodu nadále činí 29 roků a 44 dní. Při výpočtu českého sólo důchodu byla hodnocena pouze doba pojištění a vyměřovací základy získané na území ČR a v ČSFR, naproti tomu při výpočtu teoretické výše českého starobního důchodu podle čl. 46 odst. 2 nařízení Rady (EHS) č. 1408/71 bylo přihlédnuto i k době pojištění získané na území Slovenské republiky a za slovenské doby pojištění získané po 31. 12. 1992 v rámci rozhodného období byl ve smyslu čl. 47 odst. 1 písm. d) citovaného nařízení dosazen průměrný indexovaný výdělek, který se stanovil z vyměřovacích základů získaných výhradně podle českých právních předpisů v rozhodném období. Tomu odpovídá i odlišný počet vyloučených dob, neboť při stanovení teoretické výše českého starobního důchodu podle čl. 46 odst. 2 citovaného nařízení se doba pojištění získaná ve Slovenské republice výkonem výdělečné činnosti, za kterou byl v souladu s čl. 47 odst. 1 písm. d) citovaného nařízení dosazen průměrný indexovaný výdělek, nevylučuje. Tzn., že za rozhodné období 1986 do 2005 činí úhrn ročních vyměřovacích základů žalobkyně částku 1.724.953,- Kč, pro účely výpočtu sólo důchodu jsou zahrnuty pouze roční vyměřovací základy získané v České republice a v ČSFR v jednotlivých letech rozhodného období vynásobené koeficientem nárůstu všeobecného vyměřovacího základu pro příslušný kalendářní rok. Pro výši sólo důchodu lze naproti tomu podle právních předpisů účinných před 1. 1. 1996 vyloučit z rozhodného období dobu pojištění získanou ve Slovenské republice do 31. 12. 1995, počet vyloučených dob se zvýšil na 1163 dnů. Osobní vyměřovací základ sólo důchodu pak činí za uvedené rozhodné období částku 8.543,- Kč, která je výpočtovým základem pro stanovení procentní výměry starobního sólo důchodu. Za 29 celých roků pojištění činí procentní výměra 43,5 % výpočtového základu, z částky 8.543,- Kč, tedy 3.717,- Kč. K datu přiznání, tj. ke dni 8. 6. 2006 celková výše starobního sólo důchodu činí výše základní výměry 1.470,- Kč a výše procentní výměry 3.717,- Kč, tj. celkem 5.187,- Kč měsíčně. Z uvedeného vyplývá, že výše starobního důchodu žalobkyně k datu 8. 6. 2006 stanovená podle čl. 46 odst. 2 nařízení Rady (EHS) č. 1408/71 činí 6.479,- Kč měsíčně, je tudíž vyšší než starobní důchod vypočtený výlučně podle českých právních předpisů bez přihlédnutí k době pojištění získané ve Slovenské republice, který činil 5.187,- Kč měsíčně.

Na základě shora uvedených skutečností soud uzavírá, že způsob a postup při výpočtu starobního důchodu je v souladu s platnými právními předpisy, a proto ve smyslu § 78 odst. 7 s.ř.s. žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Žalobkyně ve věci samé nebyla úspěšná, žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení ze zákona. Soud proto rozhodl tak, že žádnému z účastníků se nepřiznává náhrada nákladů řízení (§ 60 odst. 1, 2 s.ř.s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, ve dvojím vyhotovení. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 30. března 2012

JUDr. Eva Lukotková, v.r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
Barbora Zachovalová